

COMPARTIM
UN FUTUR

Parc de Can Zam

PROGRAMA
Metropolità d'Educació
per a la Sostenibilitat

AIGUA I BIODIVERSITAT AL PARC DE CAN ZAM

El Parc de Can Zam

El Parc de Can Zam, inaugurat l'any 1999, està situat a Santa Coloma de Gramenet, entre la serra de Marina i el riu Besòs, i forma part de la Xarxa de Parcs Metropolitans.

Els parcs metropolitans són importants pels seus valors ambientals, com a refugis de biodiversitat, perquè produeixen un efecte de depuració de l'aire, i també pels seus valors socials, perquè són espais de trobada on els veïns poden dur a terme les seves activitats de lleure.

La vegetació que hi trobem ens aporta molts beneficis. Sabies que les fulles dels arbres capturen contaminants atmosfèrics de l'aire, el depuren i el fan més net per respirar? A més, pots comprovar que dins un parc com el de Can Zam t'hi trobaràs més a gust tant a l'estiu com a l'hivern... El confort tèrmic que proporciona és ideal! Els parcs urbans exerceixen un paper termoregulador, sobretot en èpoques de calor.

En el passat, el Parc de Can Zam era una zona ocupada per conreus de regadiu i arbres fruiters a la vora del Besòs, i va formar part, durant segles, de la plana agrícola de Santa Coloma de Gramenet. El creixement de la ciutat i la industrialització de la zona durant les darreres dècades ha

fet que les terres de conreu a poc a poc hagin anat desapareixent i hagin estat substituïdes per edificacions, carreteres i altres infraestructures. El projecte de recuperació ambiental del Parc Fluvial del Besòs ha capgirat el procés i representa un pas endavant important en el camí de la dignificació paisatgística i ambiental d'aquest sector que, juntament amb la construcció del Parc de Can Zam, que connecta amb el Parc Fluvial del Besòs, fa que componguin l'espai verd urbà més important de Santa Coloma.

En aquest marc, el Parc de Can Zam permet descobrir els beneficis i els serveis ambientals i socials d'un espai verd urbà, així com els dos elements distintius i emblemàtics d'aquest espai: l'aigua i la biodiversitat. Us convidem a conèixer-lo!

Què podem fer al parc?

Participar en les activitats educatives del Programa Metropolità d'Educació per a la Sostenibilitat (PMES)

AIGUA I BIODIVERSITAT A CAN ZAM

Activitat que dóna a conèixer els beneficis ambientals de les zones verdes urbanes, especialment les que tenen aigua (basses, llacs, etc.) pel paper clau que tenen en la conservació i el foment de la biodiversitat animal i vegetal.

MÉS INFORMACIÓ I RESERVES:

www.amb.cat/pmcs

Participar a la Jugatecambial

Espai de joc, tallers i itineraris guiats per descobrir el parc i passar una bona estona en família.

MÉS INFORMACIÓ SOBRE ELS HORARIS I LA PROGRAMACIÓ

www.amb.cat/jugatecambial

Disseny de continguts

AMB

Producció editorial

RBA

Disseny i direcció d'art

Lookatcia.com

Il·lustracions

Júlia Gaspar

Fotografies

Ernest Costa (1), Robert

Ramos (2, 3, 4, 5 i 6)

Parc de Can Zam

PUNTS D'INTERÈS AMBIENTAL

1

La vegetació del parc

Al Parc de Can Zam hi trobem diferents espècies arbòries: pi pinyer, garrofer, pollancre, plàtan, àlber i om, i destaca també per les diverses plantes aquàtiques que creixen al llac naturalitzat. En tot el parc, la vegetació hi juga un paper clau. D'una banda, permet connectar la serralada de Marina amb el Parc Fluvial del Besòs. D'altra banda, redueix els contaminants presents a l'aire, perquè reté partícules sòlides contaminants que transporta el vent i que queden adherides a les estructures vegetals. Finalment, la vegetació regula les temperatures extremes de l'entorn més proper: refreda l'ambient alliberant humitat, ofereix ombra durant els mesos de més calor, absorbeix la radiació i durant l'hivern frena la força del vent.

2

Llac naturalitzat

Es tracta d'una làmina artificial d'aigua de 4.430 m² de superfície. L'aigua és d'origen freàtic, i durant la infiltració des del subsòl passa per un procés de depuració natural.

En el llac s'hi han dut a terme diverses actuacions per afavorir la presència de flora i fauna típica dels espais lacustres. L'aigua s'ha deixat de tractar amb productes químics (ni amb clor ni amb algicides), i un sistema de recirculació permet que s'oxigeni i evita que quedi estancada. S'han plantat espècies aquàtiques en illes flotants i als marges del llac, que ajuden a depurar l'aigua d'una manera natural: boga, joncs, lliris grocs, *Carex pendula*, nenúfars... Aquests espais de vegetació són refugis per a la fauna i milloren la integració paisatgística.

3

Descobrim quins habitants s'hi amaguen

Les zones verdes urbanes són illes de biodiversitat dins de les ciutats. Ofereixen aliment i refugi a moltes espècies animals: amfibis, insectes, macroinvertebrats, ocells, etc. Al Parc de Can Zam, afavorit per la proximitat amb el Besòs, podem trobar amfibis (gripau comú i granota verda), libèl·lules i macroinvertebrats d'aigua dolça. Aquests últims són un bon indicador de la qualitat de l'aigua del llac. La connexió directa amb el Besòs augmenta l'espai disponible perquè diverses espècies d'ocells hi puguin viure tot l'any i perquè d'altres triïn aquest espai per fer-hi estades durant la migració. Per exemple, podem observar mallerengues, xoriguers comuns, tudons, cotxes cua-roja...

4

Caixes niu

Al parc hi trobem diverses caixes niu per a ocells col·locades en alguns arbres. Aquestes caixes són una bona estratègia per mantenir la biodiversitat d'ocells del parc perquè ofereixen refugi per poder fer el niu i reduir el risc de depredació dels ous o pollets. Són molt útils quan hi ha una manca important d'arbres vells o roques amb cavitats naturals, que és on habitualment fan el niu. Les mallerengues ocupen amb facilitat aquestes caixes.

Algunes d'aquestes caixes niu estan fetes amb el fruit de l'atzavara i d'altres són de fusta. S'organitzen activitats participatives de seguiment de la seva ocupació, de manteniment i també de construcció i col·locació de caixes noves.

5

Jugatecambiental

La Jugatecambiental ofereix propostes per gaudir en família i per aprendre els valors dels parcs metropolitans, la natura i el medi ambient. En aquest espai hi ha un punt d'informació del parc i el seu entorn i un espai de joc, i s'hi organitzen tallers diversos relacionats amb la biodiversitat, els residus, la mobilitat... així com sortides per conèixer l'entorn natural proper. La Jugatecambiental obre els diumenges al matí de primavera i tardor. La programació d'activitats es pot consultar al web www.amb.cat/jugatecambiental

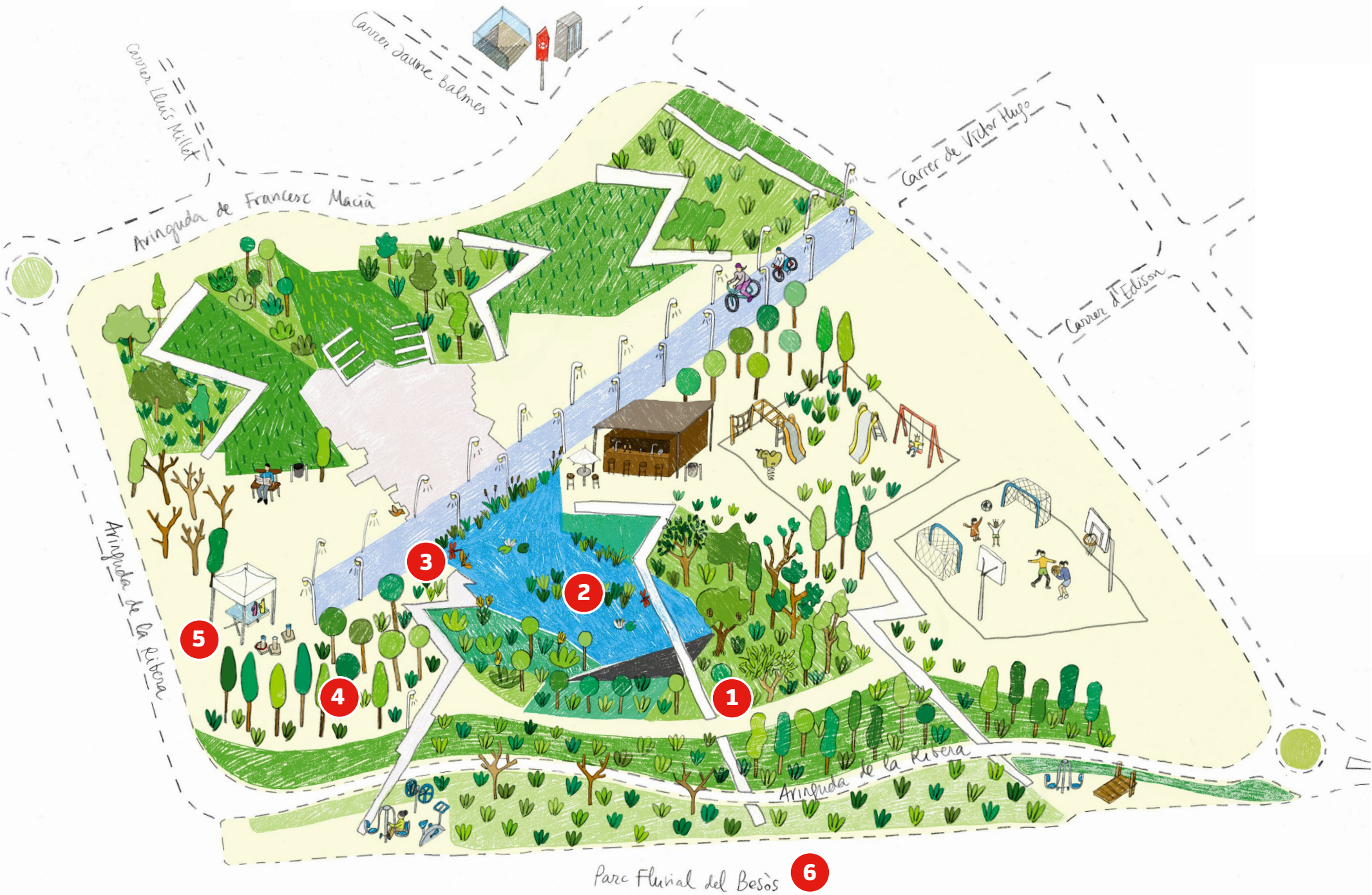

6

Parc Fluvial del Besòs

El Parc Fluvial del Besòs és un espai públic ubicat al llarg dels darrers 9 quilòmetres de llera del riu Besòs, des de la confluència amb el riu Ripoll fins la desembocadura al mar Mediterrani. Amb una superfície total de 115 hectàrees és un dels espais verds més importants de l'àrea metropolitana de Barcelona, sobretot si es té en compte que forma part del continu urbà de les ciutats de Barcelona, Santa Coloma de Gramenet, Sant Adrià de Besòs i Montcada i Reixac. Tot i l'elevada pressió humana, aquest parc fluvial compta amb diversos ambients (zones humides, prats fluvials, illes, meandres, etc.) que afavoreixen la biodiversitat, i connecta el massís de Collserola i la serralada de Marina, així com el front litoral i l'interior.

Parc de Can Zam

Parc Fluvial del Besòs **6**